

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

**ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

**Δ/ΝΣΗ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΚΑΙ
ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΣ**

Τμήμα Κλιματικής Αλλαγής

Ταχ. Δ/ση: Πατησίων 147

Ταχ. Κώδικας: Αθήνα 112 51

Πληροφορίες: Δ. Νιαβής

Τηλέφωνο: 210-8665998

Email: d.niavis@prv.ypeka.gr

ΠΡΟΣ: ΥΠΕΝ/ Γραφείο Νομικών και
Κοινοβουλευτικών Θεμάτων

ΚΟΙΝ: ΥΠΕΝ /Γενικό Δ/ντη
Περιβαλλοντικής Πολιτικής

ΘΕΜΑ : Υπόμνημα της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας σχετικά με τις θέσεις της επί του Σχεδίου Νόμου «Εθνικός Κλιματικός Νόμος- Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή».

ΣΧΕΤ: α) Η με αρ. πρωτ. 2493/27-5-2022 (Α.Π.:ΥΠΕΝ/ΔΚΑΠΑ/53974/1050/27-05-2022) αναφορά του βουλευτή Πέλλας Γεωργίου Καρασμάνη.
β) Ο ν. 4936/2022 (ΦΕΚ Α'105) «Εθνικός Κλιματικός Νόμος-Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επείγουσες διατάξεις για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και την προστασία του περιβάλλοντος».

Σε απάντηση της (α) σχετικής αναφοράς του βουλευτή Πέλλας Γεωργίου Καρασμάνη και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων μας, σας γνωρίζουμε τα παρακάτω σε σχέση με τα βασικά σημεία της αναφοράς,

- Στόχοι μείωσης των εκπομπών

Αυτό που έχει ιδιαίτερη σημασία είναι ότι με την έκδοση του (β) σχετικού νόμου, η επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας μέχρι το 2050 αλλά και οι ενδιάμεσοι κλιματικοί στόχοι για το 2030 και το 2040 είναι πλέον νομικά δεσμευτικοί στόχοι.

Οι στόχοι που έχουν τεθεί όχι μόνο συμβαδίζουν με τους αντίστοιχους της Ε. Ένωσης αλλά είναι και πιο φιλόδοξοι. Αυτό αποδεικνύεται από το γεγονός ότι στο πλαίσιο της επίτευξης των φιλόδοξων κλιματικών στόχων της Ε. Ένωσης και όσον αφορά τον επιμερισμό των προσπάθειών μεταξύ των Κρατών-Μελών, ο εθνικός στόχος που προτείνεται για την Ελλάδα είναι η μείωση των εκπομπών κατά 22,7 % (Effort Sharing Regulation) το 2030 σε σχέση με το 2005. Σύμφωνα με το ισχύον Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), που εγκρίθηκε στο τέλος του 2019, ο παραπάνω στόχος πρόκειται να επιτευχθεί αφού η μείωση των εκπομπών στο σενάριο με τα πρόσθετα μέτρα προβλέπεται να είναι 36% το 2030. Επίσης οι συνολικές εκπομπές, σύμφωνα με το υφιστάμενο ΕΣΕΚ, αναμένεται να μειωθούν κατά 42% το

2030 σε σχέση με το 1990, ενώ σύμφωνα με τον Εθνικό Κλιματικό Νόμο, η μείωση των καθαρών εκπομπών προβλέπεται να είναι 55% το 2030 σε σχέση με το 1990.

Συνεπώς, αν και οι στόχοι του ΕΣΕΚ ικανοποιούν τους κλιματικούς στόχους της Ε. Ένωσης, οι στόχοι που τίθενται από τον Εθνικό Κλιματικό Νόμο είναι πιο φιλόδοξοι και για τον λόγο αυτόν το ΕΣΕΚ πρόκειται να αναθεωρηθεί σύντομα.

- Εργασιακά δικαιώματα

Ο βασικός σκοπός του νόμου είναι η δημιουργία ενός συνεκτικού πλαισίου για τη βελτίωση της προσαρμοστικής ικανότητας και της κλιματικής ανθεκτικότητας της χώρας και τη διασφάλιση της σταδιακής μετάβασης της χώρας στην κλιματική ουδετερότητα έως το έτος 2050, με τον πλέον περιβαλλοντικά βιώσιμο, κοινωνικά δίκαιο και οικονομικά αποδοτικό τρόπο.

Οι θεσπιζόμενες πολιτικές και τα μέτρα για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής εκτός από τη μείωση των εκπομπών και την αύξηση των απορροφήσεων, θα πρέπει να συμβάλλουν μεταξύ άλλων και στην ομαλή μετάβαση της οικονομίας και της κοινωνίας στην κλιματική ουδετερότητα.

Επισημαίνεται ότι, ειδικά στο άρθρο 21 του κλιματικού νόμου, για τον μετασχηματισμό του αναπτυξιακού μοντέλου των νησιών και τη μετάβαση τους στην κλιματική ουδετερότητα προβλέπεται μεταξύ άλλων η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, η διασφάλιση της απασχόλησης και η δημιουργία νέων ποιοτικών θέσεων εργασίας.

- Κλιματική δημοκρατία

Η διαβούλευση με το κοινό και τους ενδιαφερόμενους φορείς αποτελεί βασικό στάδιο για την ολοκλήρωση κάθε νομοθετικής πράξης. Έτσι, πριν την ψήφιση του κλιματικού νόμου υπήρξε δημόσια διαβούλευση που διήρκεσε από τις 24-11-2021 έως τις 28-1-2021. Συμμετείχαν περίπου 120 φορείς ή φυσικά πρόσωπα και συνολικά έγιναν πάνω από 400 σχόλια. Ως προς τη συγκεκριμένη αναφορά, η ΓΣΕΕ είχε προσκληθεί να παραστεί στη συνεδρίαση της Διαρκούς Επιτροπής Παραγωγής και Εμπορίου της Βουλής, προκειμένου να τοποθετηθεί επί του σχεδίου νόμου, όπως προκύπτει και από το υπόμνημά της.

Από τις διατάξεις του εν λόγω νόμου προβλέπεται η δημιουργία ενός συστήματος διακυβέρνησης και συμμετοχής για την ανάληψη κλιματικής δράσης.

Συγκεκριμένα στο άρθρο 26 καθιερώνεται δημόσιος κλιματικός διάλογος επί των βασικών αποτελεσμάτων της πρότασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, προς την Κυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Ουδετερότητα για τους τομεακούς προϋπολογισμούς άνθρακα του άρθρου 7, της αξιολόγησης του άρθρου 8 και της ετήσιας έκθεσης προόδου του άρθρου 27.

Ο κλιματικός διάλογος θα γίνεται μέσω διαδικτυακού τόπου, η λειτουργία του οποίου θα υποστηρίζεται από τον ΟΦΥΠΕΚΑ και θα μπορούν να συμμετέχουν εκπρόσωποι δήμων, περιφερειών, πανεπιστημίων, περιβαλλοντικών μη κυβερνητικών οργανώσεων, επιχειρήσεων, επαγγελματικών οργανώσεων και συνδικαλιστικών φορέων.

Η ελάχιστη διάρκεια της διαβούλευσης ορίζεται σε τριάντα (30) ημέρες και τα σχόλια και οι παρατηρήσεις θα ενσωματώνονται σε έκθεση διαβούλευσης, που συντάσσει ο ΟΦΥΠΕΚΑ και θα συνυποβάλλεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας στην Κυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Ουδετερότητα.

Επίσης, στο άρθρο 27 του κλιματικού νόμου προβλέπεται η παρουσίαση από τις αρμόδιες υπηρεσίες, σε διαδικτυακή πλατφόρμα και σε ενημερωτικές ημερίδες, των βασικών

αποτελεσμάτων της ετήσιας έκθεσης προόδου, καθώς και των διαθέσιμων δεδομένων εξέλιξης της κλιματικής αλλαγής σε επιστημονικούς και επαγγελματικούς φορείς, στο τέλος κάθε έτους.

- Δίκαιη μετάβαση

Όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, ο βασικός σκοπός του νόμου είναι η δημιουργία ενός συνεκτικού πλαισίου για τη βελτίωση της προσαρμοστικής ικανότητας και της κλιματικής ανθεκτικότητας της χώρας και τη διασφάλιση της σταδιακής μετάβασης της χώρας στην κλιματική ουδετερότητα έως το έτος 2050, με τον πλέον περιβαλλοντικά βιώσιμο, κοινωνικά δίκαιο και οικονομικά αποδοτικό τρόπο.

Αν και δεν αφορά αρμοδιότητες της Υπηρεσίας μας, αναφέρεται ότι η μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη κοινωνία θα πρέπει να είναι δίκαιη προκειμένου να είναι επιτυχημένη και για τον λόγο αυτόν πρόσφατα με τον ν. 4872/2021 (ΦΕΚ Α' 247) «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση, ρύθμιση ειδικότερων ζητημάτων απολιγνιτοποίησης και άλλες επείγουσες διατάξεις» θεσπίζεται ένα ολιστικό μοντέλο διακυβέρνησης και συντονισμού των εμπλεκόμενων φορέων που θα καλύπτει τα επίπεδα του σχεδιασμού, του προγραμματισμού, της διαχείρισης και της υλοποίησης του Εθνικού Σχεδίου για τη Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση με στόχο τη βέλτιστη αποτελεσματικότητα, ταχύτητα και διαφάνεια. Για τον λόγο αυτόν έχει συσταθεί στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων η Ειδική Υπηρεσία Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (Ειδικής Υπηρεσία ΔΑΜ).

Για την εξυπηρέτηση των στόχων του [Εθνικού Σχεδίου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης](#) (ΣΔΑΜ) σχεδιάστηκε το [Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης](#) (ΠΔΑΜ) για την περίοδο 2021-2027 το οποίο εντάσσεται, ως χωριστό Πρόγραμμα, στο νέο ΕΣΠΑ 2021-2027, με προϋπολογισμό δημόσιας δαπάνης 1,6 δις ευρώ και με βασικό χρηματοδότη το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (Just Transition Fund) της Ε. Ένωσης.

Οι προγραμματιζόμενες παρεμβάσεις στο πλαίσιο του ΤΔΜ απορρέουν από τα [Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης](#) (ΕΣΔΙΜ), τα οποία παρέχουν λεπτομερή στοιχεία για τις ανάγκες οικονομικής διαφοροποίησης, απόκτησης νέων δεξιοτήτων και περιβαλλοντικής αποκατάστασης. Παράλληλα, λαμβάνονται υπόψη οι στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης, οι τοπικές στρατηγικές ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης, καθώς και οι ευκαιρίες που προκύπτουν στο πλαίσιο της γαλάζιας οικονομίας στις περιοχές παρέμβασης του ΤΔΜ.

Το εγχείρημα της Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης εμπεριέχει δύο βασικές προκλήσεις:

Η μία πρόκληση αφορά στην αντιμετώπιση των ευρύτερων οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων και ειδικότερα της ανεργίας, καθώς η απασχόληση στις εν λόγω περιοχές είναι σχεδόν πλήρως εξαρτημένη από τις λιγνιτικές μονάδες, αλλά και των παράπλευρων απωλειών που σχετίζονται με τη θέρμανση των κατοίκων και το κόστος της ενέργειας.

Η δεύτερη πρόκληση αφορά στον μετασχηματισμό του παραγωγικού μοντέλου των περιοχών μετάβασης, μέσα από την υλοποίηση μεγάλων και πρότυπων αναπτυξιακών έργων για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Προς αυτό το σκοπό αναμένεται ότι θα συμβάλλει προώθηση των επενδύσεων σε τομείς όπως η «καθαρή» ενέργεια, η βιομηχανία και το εμπόριο, η «έξυπνη» αγροτική παραγωγή, ο βιώσιμος τουρισμός, η τεχνολογία και η εκπαίδευση.

- Συμβούλιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή

Αν και πλέον δεν άπτεται των αρμοδιοτήτων μας, αναφέρεται πως σύμφωνα με το άρθρο 28 του κλιματικού νόμου, συστήνεται στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, το Εθνικό Συμβούλιο για την Προσαρμογή (ΕΣΠ) στην Κλιματική Αλλαγή. Με βάση την παράγραφο 3 του εν λόγω άρθρου, στις συνεδριάσεις του ΕΣΠ είναι δυνατόν, ανάλογα με το θέμα, να μετέχουν, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου, ειδικοί επιστήμονες, υπηρεσιακοί παράγοντες και εκπρόσωποι φορέων.

Είμαστε στη διάθεσή σας για τυχόν διευκρινήσεις.

Ο Αναπληρωτής Δ/ντης

Κυριάκος Ψύχας